

Vragenlijst 3D-onderzoek begrotingen gemeenten 2020

Achtergrond van de vragenlijst

Voor het zesde achtereenvolgende jaar voert BZK in samenwerking met de provinciaal financieel toezichthouders die toezicht houden op gemeenten, een onderzoek uit naar de (meerjaren)begrotingen, specifiek voor de decentralisaties binnen het sociale domein. De ontwikkelingen op deze voor gemeenten omvangrijke taakuitbreidingen gaan snel. Het onderzoek herhaalt dan ook een aantal vragen met als doel zicht te krijgen op verschuivingen die zich voordoen. Daarnaast beoogt de vragenlijst ook een aantal zaken te inventariseren, zoals voorbeelden van transformatie of integraal werken. Voor individuele gemeenten kunnen de antwoorden worden gebruikt voor de beoordeling van de sluitendheid van de begroting. Net als van de onderzoeken over eerdere jaren¹ zal van het onderzoek over 2020 een verslag worden opgesteld, zodat kennis kan worden genomen van diversiteit van de ontwikkelingen die zich op het terrein van de decentralisaties bij gemeenten voordoen. Dit verslag kan mede input vormen voor de Overall rapportage sociaal domein² die door BZK wordt opgesteld voor de Tweede Kamer.

Over de vragenlijst

1. Deze vragenlijst heeft betrekking op de begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023. Als gelijktijdig met de besluitvorming over de oorspronkelijke begroting 2020 via begrotingswijzigingen al een geactualiseerde stand van de begroting en de meerjarenraming bekend is, dan graag de vragen beantwoorden naar die geactualiseerde stand.
2. Per vraag kunt u één antwoord selecteren uit de keuzelijst van antwoorden bij die vraag. Bij elke vraag staat aangegeven of ook een toelichting wordt gevraagd (is afhankelijk van het gekozen antwoord bij die vraag; als u een antwoord kiest waarbij geen toelichting wordt gevraagd mag u natuurlijk wel een toelichting geven).
3. Als in een vraag 'decentralisatie' of 'gedecentraliseerde taken' staat wordt specifiek bedoeld op de nieuwe taken in het sociaal domein per 2015. Mocht u aanleiding zien om bij die vragen ook de oude taken of aanpalende beleidsonderwerpen te betrekken dan kunt u daarvoor de toelichting gebruiken.

Vraag 0

Gemeente :
Naam invuller :
Emailadres invuller :
Emailadres invuller (controle) : [controle emailadres -> bij foutief invullen melding]
Gemeente ligt in : [pop up provincienamen]

Onderbouwing lastenraming

Vraag 1

Hanteert uw gemeente het uitgangspunt van budgetneutraliteit bij de raming van de lasten voor de decentralisaties in de (meerjaren)begroting 2020-2023 van uw gemeente?

De middelen van de integratie-uitkering sociaal domein zijn vanaf 2019 of onderdeel van de algemene uitkering uit het gemeentefonds of omgezet naar een andere integratie-uitkering. U kunt in de toelichting aangeven of dit voor uw gemeente consequenties heeft voor het hanteren van het uitgangspunt budgetneutraliteit.

- a. Ja, (ook) budgetneutraliteit is een belangrijk uitgangspunt
- b. Ja, (ook) budgetneutraliteit is een belangrijk uitgangspunt, maar het lukt niet meer om dit uitgangspunt volledig toe te passen in de ramingen

¹ [verslag-3d-onderzoek-begrotingen-gemeenten-2019](#), [Verslag 3D onderzoek begrotingen gemeenten 2018](#), [Verslag 3D onderzoek begrotingen gemeenten 2017](#), [Verslag 3D-onderzoek begrotingen gemeenten 2016](#), [Verslag 3D-onderzoek begrotingen gemeenten 2015](#)

² PM ORsd2017, [Overall rapportage sociaal domein 2016](#), [Overall rapportage sociaal domein 2015](#)

- c. Nee, onze gemeente hanteert overwegend andere uitgangspunten (met als mogelijke consequentie dat ook eigen middelen worden ingezet)

Keuze a, b of c toelichten.

Bij antwoordoptie a vermelden of budgetneutraliteit dan overwegend speelt op het niveau van de afzonderlijke deelbudgetten -zoals het Rijk die in de gemeentefondscirculaires publiceert- (bijv. om te kunnen volgen of de begrotingsuitvoering binnen deze kaders blijft), of dat het uitgangspunt op een ander niveau speelt (bijv. op totaalbudgetniveau)

Vraag 2

De onderbouwing van de lastenramingen 2020 voor de gedecentraliseerde taken (de lasten voortkomend uit eigen gemeentelijke contracten met zorgaanbieders of via bijdragen daarvoor aan verbonden partijen) is overwegend gebaseerd op:

- Inputbekostiging=PxQ-bekostiging
- Populatiebekostiging (de zorgaanbieder krijgt een vast bedrag per inwoner/lumpsum bedrag)
- Resultaatbekostiging (de zorgaanbieder krijgt betaald naar behaalde resultaten, veelal naar een behaald niveau behorend bij een zorgbehoefte-profiel)
- Ervaring cijfers (raming op basis van de ontwikkeling in de realisaties vanaf 2015)
- Anders

Keuze e toelichten.

Als de situatie per subdomein (Wmo, Jeugd, Pwet) verschilt kunt u dat in de toelichting aangeven.

Vraag 3

Waarvoor zijn de extra middelen die in 2018 beschikbaar zijn gekomen ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid^[1], overwegend gebruikt in de begroting 2020?

U kunt de toelichting gebruiken om de belangrijkste concrete onderwerpen te vermelden waarop de inzet van de extra middelen zich richt. Bij schuldhulpverlening en/of armoedebestrijding kan het dan bijvoorbeeld gaan om inzet van middelen gericht op verbetering van de toegang tot de schuldhulpverlening, op versterking van de lokale regie armoedebestrijding in huishoudens met kinderen, op preventie en vroeg-signalering, voor de uitvoeringskosten van al lopende hulptrajecten (bijv. omdat de kosten per hulptraject gemiddeld een stijgende tendens laten zien), of op nog wat anders (een combinatie kan natuurlijk ook)

- Deze extra middelen zijn overwegend gebruikt om het budget voor schuldhulpverlening te verhogen
- Deze extra middelen zijn overwegend gebruikt om het budget voor armoedebestrijding te verhogen
- Deze extra middelen zijn gebruikt om zowel het budget voor schuldhulpverlening als het budget voor armoedebestrijding te verhogen
- Deze extra middelen zijn overwegend gebruikt om het budget voor andere onderwerpen dan schuldhulpverlening/armoedebestrijding te verhogen
- Anders

Keuze a t/m e toelichten.

Transformatie

Vraag 4

Hoe ver is uw gemeente eind 2020 gevorderd met de transformatie om weer een meer stabiele fase/meer structurele situatie in het sociaal domein te krijgen als de plannen van de begroting worden gerealiseerd?

^[1] pg. 35 meicirculaire: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/circulaires/2018/05/31/meicirculaire-gemeentefonds-2018>

Voor deze vraag wordt met het afronden van de transformatie bedoeld dat het beleid en financieel beheer weer in de fase van 'regulier onderhoud' is beland. Het laat dus onverlet dat vernieuwing binnen het sociaal domein een blijvend onderdeel van het beleidsproces is of kan zijn.

In de toelichting twee belangrijke voorbeelden van transformatie noemen en wat uw gemeente als grootste uitdagingen ziet om de transformatie succesvol af te ronden.

- a. Onze gemeente heeft in de afgelopen jaren de transformatie invulling gegeven en de rekening van) het jaar 2019 dan wel 2020 geeft al een beeld van hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken
- b. Onze gemeente heeft eind 2020 de transformatie (vrijwel) afgerond; (de rekening van) het jaar 2021 geeft een (eerste) beeld hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken
- c. Onze gemeente is eind 2020 al een eind op weg met de transformatie en verdere afronding vraagt dan nog 1 tot 2 jaar; vanaf de jaren 2022 of 2023 is er een beeld hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken
- d. Onze gemeente heeft eind 2020 een start gemaakt maar heeft nog wel een paar jaar nodig voor de transformatie is uitgekristalliseerd; een beeld van hoe de decentralisaties financieel structureel uitwerken is er vanaf 2024 of later.
- e. Anders

Keuze a, b, c, d of e toelichten.

Vraag 5

Worden de (beleids)keuzes die voor de transformatie nodig zijn overwegend door de gemeente zelf gemaakt, of worden deze overwegend in regioverband gemaakt?

Als de situatie per subdomein (Wmo, Jeugd, Pwet) verschilt kunt u dat in de toelichting aangeven.

- a. Overwegend door de eigen gemeente
- b. Overwegend in regioverband
- c. Anders

Keuze c toelichten.

Vraag 6

Heeft uw gemeente voldoende grip op de uitvoering van de transformatie?

Bij voldoende grip op de uitvoering wordt bedoeld dat de gemeente voldoende data en instrumenten heeft om te kunnen volgen of de uitvoering van de transformatie conform de plannen verloopt, zodat kan worden bijgestuurd als dat niet het geval is of als de resultaten daarvan tegenvallen.

- a. Ja
- b. Ja, maar er zijn nog wel wensen waaraan wordt gewerkt
- c. Op onderdelen heeft onze gemeente onvoldoende data en/of instrumenten voor grip op de uitvoering
- d. Het blijkt erg weerbarstig om voldoende grip te krijgen op de uitvoering
- e. Anders

Keuze b, c, d en e toelichten.

Vraag 7

Worden de taken Jeugdwet en Wmo2015 overwegend integraal uitgevoerd, en worden de middelen daarvoor ontschot beschikbaar gesteld in de begroting?

Als ook de taken Participatiewet meelopen in de integrale uitvoering, of als daar in de begroting plannen voor zijn opgenomen, kunt u dat in de toelichting vermelden.

- a. Ja, onze gemeente werkt overwegend integraal, en neemt de benodigde middelen daarvoor ook ontschot op in de begroting (geen deelbudgetten opgenomen in de programma[’s] sociaal domein, alleen de verplichte uitsplitsing naar Iv3-taakvelden)
- b. Ja, onze gemeente voert de Jeugdwet en de Wmo2015 overwegend integraal uit, maar splitst in de begroting de benodigde middelen daarvoor op naar deelbudgetten
- c. Nee, onze gemeente kent wel pilots/projecten voor integrale uitvoering maar werkt overwegend nog vanuit de afzonderlijke domeinen (Jeugd, Wmo, Participatiewet)
- d. Anders

Keuze b en d toelichten

Bij keuze b vermelden waarom uw gemeente deelbudgetten gebruikt.

Vraag 8

Welke maatregelen neemt uw gemeente in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg en ggz die mede gericht zijn op beheersing van de kosten?

.....

(open vraag)

Samenwerking tussen gemeenten

Vraag 9

Wordt in 2019 bij regionale samenwerking tussen gemeenten voor (een deel van de) jeugdzorgtaken een vorm van kosten- en risicoverevening toegepast?

- a. Ja, voor alle jeugdzorgtaken
- b. Ja, voor de duurdere/risicovolle jeugdzorgtaken
- c. Nee, in onze regio is sprake van een profijtbeginsel (elke gemeente betaalt de ‘eigen’ kosten)
- d. Anders

Keuze d toelichten.

Als uw gemeente voor andere taken dan jeugdzorg onderlinge vereveningsafspraken kent dan deze (ook) toelichten (op welke taak, wat wordt verevend)

Vraag 10

Zijn er over 2018 gemeenschappelijke regelingen waarin de gemeente samenwerkt op het gebied van één of meer van de 3 nieuwe decentralisaties die te kampen hadden met hogere lasten dan de rijksmiddelen die hiervoor beschikbaar zijn gesteld, na inzet van reserves?

- a. Ja
- b. Nee
- c. Nvt; de gemeente heeft geen samenwerkingsverbanden in het sociaal domein

Keuze a toelichten

Vermelden op welk subdomein (Wmo, Jeugd, Participatiewet)/taak de GR voor uw gemeente werkt, en welke GR het betreft

Risicomanagement

Vraag 11

Benoemt én kwantificeert uw gemeente de afzonderlijke decentralisatierisico's in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing? Als uw gemeente de afzonderlijke risico's benoemt de twee grootste decentralisatierisico's vermelden in de toelichting.

- a. Ja, de afzonderlijke risico's worden gekwantificeerd
- b. Nee, onze gemeente benoemt de afzonderlijke decentralisatierisico's wel maar voor de bepaling van het benodigde weerstandscapaciteit wordt een andere werkwijze gehanteerd (bijv. uitgaan van een bepaald % van de begrotingsomvang)
- c. Anders

Keuze a, b en c toelichten.

De twee grootste decentralisatierisico's vermelden

Vraag 12

Heeft uw gemeente middelen gereserveerd om de decentralisatierisico's, mochten die zich in 2020 voordoen, op te kunnen vangen?

- a. Ja, overwegend in bestemmingsreserves voor het sociaal domein
- b. Ja, overwegend in de algemene reserve
- c. Nee

Vraag 13

Is de omvang van de bestemmingsreserves voor het sociaal domein, cq van de algemene reserves die voor het sociaal domein ingezet kunnen worden, eind 2018 anders ten opzichte van eind 2017?

- a. Ja, deze reserves zijn in 2018 per saldo toegenomen
- b. Ja, deze reserves zijn in 2018 per saldo afgenomen
- c. Nee, deze reserves zijn per saldo ongeveer gelijk gebleven
- d. N.v.t., er zijn geen (bestemmings)reserves voor het sociaal domein

Keuze a, b of c toelichten

Voortgangsbewaking 3D

Vraag 14

Zijn de **gerealiseerde** uitgaven voor de gedecentraliseerde taken (netto-lasten) volgens de jaarrekening 2018 anders dan de rijksmiddelen die uw gemeente voor deze taken heeft ontvangen?

- a. Ja, de uitgaven zijn per saldo lager dan de beschikbaar gestelde middelen
- b. Ja, de uitgaven zijn per saldo hoger dan de beschikbaar gestelde middelen
- c. De uitgaven zijn per saldo grosso-modo gelijk aan de middelen die voor de decentralisaties beschikbaar zijn gesteld

Keuze a, b of c toelichten.

Als de uitkomst per subdomein verschilt kunt u dat in de toelichting aangeven.

Bij antwoordoptie b toelichten of in de transitie meelopende oude taken bij zullen dragen aan de dekking van het tekort.

Vraag 15

Zijn de **verwachte** uitgaven voor de gedecentraliseerde taken (netto-lasten) voor 2019 (zoals die in de jaarrekening 2019 opgenomen zullen worden) per saldo anders dan de rijksmiddelen die uw gemeente voor deze taken heeft ontvangen?

- a. Ja, de verwachte uitgaven zijn per saldo lager dan de beschikbaar gestelde middelen
- b. Ja, de verwachte uitgaven zijn per saldo hoger dan de beschikbaar gestelde middelen
- c. Nee, de verwachte uitgaven zijn per saldo grosso-modo gelijk aan de middelen die voor de decentralisaties beschikbaar zijn gekomen

Als de uitkomst per subdomein verschilt kunt u dat in de toelichting aangeven.

Vraag 16

Voor de jaren 2019, 2020 en 2021 zijn extra rijksmiddelen beschikbaar gekomen voor jeugdzorg; zie paragraaf 2.2-13. Jeugdhulp van de [meicirculaire 2019 gemeentefonds](#). Hoe valt in uw gemeente de raming voor jeugdzorg uit in de begroting 2020?

- a. De geraamde lasten voor jeugdzorg zijn ongeveer even hoog als de rijksmiddelen daarvoor.
- b. De geraamde lasten jeugdzorg zijn hoger dan de ontvangen rijksmiddelen.
- c. De geraamde lasten jeugdzorg zijn lager dan de ontvangen rijksmiddelen.

Bij keuze a, b en c toelichten wat de omvang is van geraamde lasten en ontvangen rijksmiddelen jeugdzorg.

Vraag 17

Heeft uw gemeente in de meerjarenraming 2022 en 2023 gebruik gemaakt van de mogelijkheid om voor jeugdzorg een stelpost op te nemen?

- a. Nee, er is geen stelpost opgenomen
- b. Ja, er is een stelpost opgenomen van (ongeveer) dezelfde omvang als de extra middelen 2020
- c. Ja, er is een stelpost opgenomen, maar die is beduidend lager dan de extra middelen 2020
- d. Ja, er is een stelpost opgenomen, maar die is beduidend hoger dan de extra middelen 2020

Bij antwoordoptie b t/m d toelichten voor welk bedrag u een stelpost heeft opgenomen in de begroting 2020.

Vraag 18

Hoe valt in uw gemeente de meerjarenraming (2023) voor het onderdeel jeugdzorg uit?

Als u bij vraag 17 hebt ingevuld dat u een stelpost voor jeugdzorg heeft opgenomen dan bij de beantwoording van deze vraag deze stelpost meetellen bij het bedrag rijksmiddelen

- a. De geraamde lasten voor jeugdzorg zijn ongeveer even hoog als de rijksmiddelen daarvoor.
- b. De geraamde lasten jeugdzorg zijn hoger dan de ontvangen rijksmiddelen.
- c. De geraamde lasten jeugdzorg zijn lager dan de ontvangen rijksmiddelen.

Bij antwoordoptie a, b en c toelichten wat de omvang is van geraamde lasten en ontvangen rijksmiddelen jeugdzorg. Als uw gemeente een stelpost heeft opgenomen dit bedrag graag separaat van het bedrag rijksmiddelen vermelden.